

Granskning av krisberedskap

Danderyds kommun

September 2026

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Danderyds kommun har PwC genomfört en granskning inom området krisberedskap. Syftet är att pröva om granskningsområdet sköts på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga.

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Är ansvarsfördelning tydlig inom organisationen (politisk nivå respektive verksamhetsnivå) avseende krisberedskap?	Delvis	
2. Har en risk- och sårbarhetsanalys genomförts? Är analysen upprättad i enlighet med gällande föreskrift?	Ja	
3. Styrs området i tillräcklig grad genom planer och riktlinjer? Är planerna aktuella och heltäckande?	Delvis	
4. Genomförs regelbundna utbildningar och övningar för förtroendevalda och anställda för att de ska lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid?	Delvis	
5. Sker regelbunden rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige?	Nej	

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att arbetet med krisberedskap inte helt sköts på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden bedöms inte vara tillräcklig. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

För att utveckla granskningsområdet bör följande rekommendationer prioriteras:

- Att kommunstyrelsen utvecklar formerna för uppföljning och rapportering inom området krisberedskap. Detta kan med fördel ske i form av ett årshjul.
- Att kommunstyrelsen prövar hur ansvar för området krisberedskap kan tydliggöras på såväl politisk nivå som på verksamhetsnivå.
- Att kommunstyrelsen säkerställer att befintliga styrdokument omfattar samtliga delar i ett systematiskt arbete med krisberedskap. Det finns även ett behov att öka kunskapen om befintliga styrdokument inom organisationen (politisk nivå respektive verksamhetsnivå).
- Att kommunstyrelsen säkerställer att styrningen av utbildnings- och övningsverksamheten tydliggörs samt att genomförda insatser följs upp och utvärderas.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
Bakgrund.....	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier.....	5
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Organisation och ansvar.....	6
Risk- och sårbarhetsanalys	8
Styrdokument.....	10
Utbildning och övning	12
Rapportering och uppsikt.....	14
Avslutning	17
Samlad bedömning	17
Rekommendationer	17

Inledning

Bakgrund

I enlighet med lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommunens verksamhet fungera i såväl normalläge som vid en allvarlig störning. Inom ramen för detta ska kommunen arbeta med att minska sårbarheten i sin verksamhet och för att stärka förmågan att hantera allvarliga och extraordinära händelser i fredstid, vilket specificeras ytterligare i MSB:s och SKR:s överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.

Krisberedskap och krisledning handlar om att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera kriser, samt extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap. Målet för krisberedskapen är att minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet och att värna grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Behovet av en fungerande krisberedskap har ökat under senare år till följd av pandemier, översvämningar och en allmänt högre hotnivå i samhället. Med en bristande krisberedskap riskerar kriser och allvarliga händelser att få allvarigare konsekvenser varvid det tar längre tid för kommunen att återhämta sig.

Med utgångspunkt från riskanalys för år 2026 har de förtroendevalda revisorerna i Danderyds kommun beslutat att genomföra en granskning av kommunens arbete med krisberedskap. Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att pröva om arbetet med krisberedskap sköts på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

1. Är ansvarsfördelning tydlig inom organisationen (politisk nivå respektive verksamhetsnivå) avseende krisberedskap?
2. Har en risk- och sårbarhetsanalys genomförts? Är analysen upprättad i enlighet med gällande föreskrift?
3. Styr området i tillräcklig grad genom planer och riktlinjer? Är planerna aktuella och heltäckande?
4. Genomförs regelbundna utbildningar och övningar för förtroendevalda och anställda för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid?
5. Sker regelbunden rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige?

Revisionsfråga 2-4 bildar underlag för att bedöma om området hanteras på ett ändamålsenligt sätt.

Övriga revisionsfrågor bildar underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Följande kriterier används i denna granskning:

- Kommunallagen 6:1, 6:6, 6:13
- Lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544) 2:1
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps tidigare föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5), vilka gällde vid tidpunkten för upprättandet av kommunens risk- och sårbarhetsanalys 2023
- Överenskommelse mellan MSB och SKR om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar
- Kommuninterna styrdokument som rör området, däribland reglemente för kommunstyrelse och nämnder samt instruktion för kommundirektör

Avgränsning

Granskningen avgränsas i första hand till kalenderår 2026. Granskningen tar inte del av sekretessbelagd information och inte heller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter då granskningsteamet inte genomgått säkerhetsprövning. Övrig avgränsning, se avsnitten "Syfte och revisionsfrågor" och "Revisionskriterier".

Metod

Granskningen har skett genom analys av relevant dokumentation. Kompletterande intervjuer har även genomförts med säkerhetschef, beredskapssamordnare på kommunledningskontoret samt företrädare för samhällsutvecklingsförvaltningen respektive socialförvaltningen.

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja/uppfyllt (grön); delvis uppfyllt (gul); nej/ej uppfyllt (röd).

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för området. De intervjuade har beretts möjlighet att faktakontrollera rapporten.

Granskningsresultat

Organisation och ansvar

Revisionsfråga 1: Är ansvarsfördelning tydlig inom organisationen (politisk nivå respektive verksamhetsnivå) avseende krisberedskap?

Iakttagelser

Politisk nivå

Kommunfullmäktige beslutar på övergripande nivå hur kommunens verksamhet ska vara organiserad. Ansvaret för kommunala angelägenheter kan vila på kommunstyrelse och nämnder. Kommunstyrelsen ansvarar för att bereda ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige (KF).

Följande dokument har granskats:

1. Reglemente för kommunstyrelse och nämnder (KF 2024)
2. Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2024)
3. Plan för beredskap och civilt försvar 2023–2026 (KF 2023)

I styrdokument 1 och 2 regleras ansvars- och rollfördelningen mellan kommunstyrelsen respektive krisledningsnämnden vid en krissituation. Vidare framgår att kommunstyrelsen ansvarar för det förebyggande arbetet med krisberedskap. Enligt reglementena har nämnderna inget uttalat ansvar inom området krisberedskap.

I styrdokument 3 ges en annan bild när det gäller rollfördelning mellan kommunstyrelse och facknämnder. Av dokumentet framgår att respektive nämnd har uppdrag att fullgöra inom granskningsområdet. Uppdragen avser i första hand arbetet med risk- och sårbarhetsanalys respektive kontinuitetsplanering. Dokumentet preciserar dock inte vilket eventuellt ansvar som vilar på facknämnderna inom området krisberedskap.

I sammanhanget noteras att fullmäktige i budget 2026 fastställt övergripande verksamhetsmål för kommunstyrelse och nämnder. Här noteras att ett (1) av tekniska nämndens mål rör arbetet med krisberedskap. Av socialnämndens verksamhetsplan framgår att socialförvaltningens arbete år 2026 bland annat ska fokusera på krisberedskap och kontinuitet. Detta indikerar att dessa nämnder har en viktig roll att fullgöra inom området krisberedskap.

I intervju framhåller företrädare för verksamhetsorganisationen vikten av att ansvar och roller mellan kommunstyrelse och nämnder är tydligt reglerade. Intervjuade upplever att nämndernas ansvar för det

förebyggande arbete med krisberedskap behöver förtydligas. Granskningen visar att finansiering av åtgärder/insatser inom området i hög grad görs av nämnderna.

Verksamhetsnivå

Det finns även ett behov av att precisera hur organisation och ansvar fördelas på verksamhetsnivå. Detta gäller såväl det förebyggande arbetet som vid en krissituation.

Följande dokument har granskats:

1. Plan för beredskap och civilt försvar 2023-2026 (KF 2023)
2. Instruktion för kommundirektör (KS 2024)
3. Risk- och sårbarhetsanalys 2023-2026 (KS 2023)
4. Anvisning för krisledning (KD 2023)

I styrdokument 4 regleras hur ansvar och roller fördelas inom verksamheten vid en krissituation. Här konstateras att kommunens styrdokument tar utgångspunkt från ansvarsprincipen, det vill säga att den som har ett ansvar i vardagen har samma ansvar vid en kris eller samhällsstörning. Vi noterar att kommundirektörens ansvar vid en krissituation regleras i styrdokument 2 och 4.

När det gäller förebyggande arbete med krisberedskap består det vanligtvis av följande delar:

- a) Analys av risk och sårbarhet
- b) Handlingsplaner
- c) Uppföljning och rapportering
- d) Utvärdering

Granskningen visar att förekommande styrdokument i låg grad beskriver vem/vilka i verksamheten som har ansvar och uppdrag. Inom delområde b framgår vilka kommunövergripande styrdokument som ska beslutas av kommundirektör. Däremot preciseras inte vilket eller vilka organ som ska besluta om handlingsplaner inom enskilda förvaltningar (ex: kontinuitetsplaner). När det gäller övriga områden (a, c och d) preciseras detta i låg grad i granskade dokument. Vissa av dokumenten ger bilden av att kommunens säkerhetschef har ett övergripande processägaransvar, men vad som inkluderas i detta ansvar har inte definierats. I dokument 1 respektive 3 har ett antal planerade aktiviteter kopplat till krisberedskap formulerats för år 2023–2026. Dokumenten reglerar inte vem/vilka som är ansvarsbärare för dessa prioriterade aktiviteter.

Granskningen visar att det inom kommunen finns olika typer av konstellationer som arbetar med förebyggande krisberedskapsinsatser. Vilka uppdrag och vilket ansvar som vilar på dessa nätverk har

inte dokumenterats i granskade styrdokument. I intervjuer framförs önskemål om att arbetet i kommuninterna nätverk vidareutvecklas för framtiden.

Företrädare för kommunledningskontorets trygg- och säkerhetsenhet ser ett behov att varje förvaltning har utsedda kontaktpersoner för arbetet med krisberedskap. I dagsläget saknas sådana för vissa förvaltningar.

Bedömning

Är ansvarsfördelning tydlig inom organisationen (politisk nivå respektive verksamhetsnivå) avseende krisberedskap?

Delvis.

Bedömningen baseras framför allt på följande:

- Inom den politiska organisationen finns en tydlig ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och krisledningsnämnden avseende krisberedskap respektive krisledning. När det gäller nämndernas uppdrag och ansvar inom området krisberedskap är detta emellertid otydligt. Vissa dokument ger bilden av att nämnderna har en viktig roll inom området, men att dess ansvar inte har preciserats.
- Inom verksamhetsorganisationen är organisation och ansvar tydligt vid en krissituation. Däremot har roller och ansvar för det förebyggande arbete med krisberedskap inte i tillräcklig grad klargjorts inom verksamheten. Detta gäller olika typer av arbetsmoment, främst arbetet med risk- och sårbarhetsanalys, uppföljning, rapportering och utvärdering.

För framtiden rekommenderas kommunstyrelsen att pröva hur ansvar för arbetet med krisberedskap kan tydliggöras på såväl politisk nivå (eventuellt ansvar på nämnder) som på verksamhetsnivå (samtliga delmoment i ett systematiskt arbete med krisberedskap).

Risk- och sårbarhetsanalys

Revisionsfråga 2: Har en risk- och sårbarhetsanalys genomförts? Är analysen upprättad i enlighet med gällande föreskrift?

Iakttagelser

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska analys ske av vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa

samt hur detta kan påverka kommunens verksamheter. Detta ska sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Av då gällande föreskrift framgår att risk- och sårbarhetsanalys ska upprättas för varje mandatperiod och ska fastställas av kommunens ledning. Föreskriften ställer även krav på vilka rubriker som ska ingå i risk- och sårbarhetsanalysen. Vidare anges att identifierade risker ska värderas utifrån sannolikhet och konsekvens. Enligt föreskriften ska arbetet vara slutfört senast 31 oktober första året på mandatperioden.

I styrdokumentet "Plan för beredskap och civilt försvar 2023-2026" beskrivs på övergripande nivå hur arbetet med risk- och sårbarhetsanalys (RSA) ska bedrivas inom kommunen.

Danderyds kommun har upprättat en risk- och sårbarhetsanalys för perioden 2023-2026. Analysen är dokumenterad och fastställd av kommunstyrelsen i oktober 2023. Granskningen visar att dokumentet innehåller de avsnitt som anges i då gällande föreskrift. Här lämnas bland annat information om vilka verksamheter som betecknas som samhällsviktiga, olika typer av risker, bedömning av krisberedskap samt typ av åtgärder som behöver vidtas för att öka motståndskraften mot kartlagda risker.

Genomförda intervjuer indikerar att kommunens förvaltningar i varierande grad varit delaktiga i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys. I övrigt noteras att kommunen nyttjat konsultstöd vid framtagande av risk- och sårbarhetsanalys 2023.

Företrädare för trygg- och säkerhetsenheten ser ett värde i att kommunen – även fortsättningsvis – minst en gång per mandatperiod genomför en kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys.

Bedömning

Har en risk- och sårbarhetsanalys genomförts? Är analysen upprättad i enlighet med gällande föreskrift?

Ja.

Bedömningen baseras framför allt på följande:

- Danderyds kommun har antagit en dokumenterad risk- och sårbarhetsanalys för tidsperioden 2023-2026. Den upprättade risk- och sårbarhetsanalysen är förenlig med de krav som gällde enligt MSBFS 2015:5 vid tidpunkten för analysens framtagande år 2023.
- Arbetet med RSA 2023 har i stort genomförts på det sätt som anges i fullmäktiges instruktioner som återfinns i plan för beredskap och civilt försvar 2023-2026.

Styrdokument

Revisionsfråga 3: Styr området i tillräcklig grad genom planer och riktlinjer? Är planerna aktuella och heltäckande?

Iakttagelser

Kommunallagen ger uttryck för att verksamhet i kommun ska styras genom mål och planer. I lag och föreskrift ställs krav på att kommunen ska ta fram ett flertal styrdokument inom området krisberedskap. Förekommande styrdokument ska reglera hur kommunen ska hantera en krissituation, men även hur det förebyggande arbetet med krisberedskap ska bedrivas.

Kommunen har upprättat ett antal planer och riktlinjer som reglerar granskningsområdet. Fokus har i första hand riktats mot följande styrdokument:

1. Plan för beredskap och civilt försvar (KF 2023)
2. Nödvattenplan (KF 2026)
3. Budget 2026 (KF 2025)
4. Risk- och sårbarhetsanalys 2023-2026 (KS 2023)
5. Anvisning för krisledning (KD, 2023)
6. Rutin för utbildning och övning (KD, 2023)
7. Kontinuitetsplaner (2025-2026)

En genomgång av respektive styrdokument visar följande:

Styrdokument 1: Kommunstyrelsen har tagit fram ett förslag till övergripande plan för krisberedskap och civilt försvar. I planen redovisas syfte, mål och prioriterade aktiviteter för mandatperioden. Planen innehåller även en förteckning över befintliga styrdokument. Vidare finns en dokumenterad beskrivning hur arbetet med risk- och sårbarhetsanalys ska bedrivas inom organisationen. Däremot saknar dokumentet en heltäckande beskrivning av hur organisationen ska arbeta med förebyggande insatser inom området (se noteringar under revisionsfråga 1). Styrdokumentet har antagits av fullmäktige i maj 2023.

Styrdokument 2: Kommunstyrelsen har i sin beredande roll hanterat förslag till nödvattenplan för Danderyds kommun. I planen beskrivs organisation, ansvar och arbetssätt vid en störning av dricksvattensdistribution till allmänheten. Av dokumentet framgår att ansvar för leverans av nödvatten vilar på tekniska nämnden.

Styrdokument 3: Kommunstyrelsen tar årligen fram förslag till budget och plan för nästkommande år. Av budget 2026 framgår att ett (1) av tekniska nämndens verksamhetsmål rör området krisberedskap. Målet fanns även med i budget 2025. Dokumentet ger även viss styrning hur socialnämnden ska arbeta med krisberedskap under år 2026. För kommunstyrelsen och övriga nämnder saknas motsvarande mål. Budgeten har beslutats av kommunfullmäktige.

Styrdokument 4: Kommunstyrelsen har i oktober 2023 antagit en risk- och sårbarhetsanalys 2023-2026. Dokumentet innehåller syfte, mål, resultat från genomförd analys samt åtgärdsområden/åtgärder för att stärka kommunens krisberedskap. Av beslutsunderlag framgår att ärendet har beretts av bland annat företrädare för kommunledningskontorets trygg- och säkerhetsenhet.

Styrdokument 5: Här regleras hur kommunen ska organisera sig vid en krissituation. I dokumentet preciseras organisation, ansvar och rutiner för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid en krissituation. Anvisningen är fastställd av kommundirektör.

Styrdokument 6: Dokumentet innehåller en övergripande plan för utbildning och övning inom området krisberedskap. Av planen framgår vilka huvudsakliga utbildnings- och övningsinsatser som ska genomföras respektive år. Dokumentet ger även viss vägledning vilka målgrupper som planen riktar sig emot. Anvisningen är fastställd av kommundirektör i november 2023.

Styrdokument 7: Det pågår ett arbete med att ta fram kontinuitetsplaner inom kommunens förvaltningar. Inom vissa förvaltningar är de färdigställda medan i andra förvaltningar är de under framtagande. Syftet med planerna är att säkerställa att verksamheten kan fortgå även vid olika typer av störning eller kris. Det råder skillnader mellan förvaltningarna i fråga om vilket organ som fastställer kontinuitetsplaner.

Av sammanställningen framgår att vissa styrdokument är beslutade på politisk nivå, medan andra är framtagna på verksamhetsnivå. I sammanhanget noteras att styrdokument 1 (beslutat av fullmäktige) och 4 (beslutat av styrelsen) båda innehåller prioriterade åtgärdsområden/åtgärder för att stärka kommunens arbete med krisberedskap. Bilden som ges är att fullmäktiges styrdokument innehåller fler insatsområden än vad som finns angivna i motsvarande dokument som antagits av styrelsen.

I intervjuer framkommer att resultat från risk- och sårbarhetsanalys i varierande grad använts som underlag vid framtagande av kontinuitetsplaner. Granskningen visar att vissa förvaltningar har skapat en tydlig koppling mellan kontinuitetsplan/-er och upprättad risk- och sårbarhetsanalys, medan planer för andra förvaltningar saknar denna tydliga koppling. Genomförda intervjuer indikerar även att kännedom och kunskap om innehåll i styrdokument 1 respektive 4 skiljer sig åt inom verksamhetsorganisationen.

Avslutningsvis noteras att företrädare för förvaltningarna efterlyser en tydligare ledning, styrning, samordning och prioriteringar när det gäller det kommunövergripande arbetet med krisberedskap.

Bedömning

Styrs området i tillräcklig grad genom planer och riktlinjer? Är planerna aktuella och heltäckande?

Delvis.

Bedömningen baseras framför allt på följande:

- Kommunen har ett flertal styrdokument som reglerar granskningsområdet. Dokumenten innehåller mål och prioriterade fokusområden för att stärka kommunens krisberedskap. Dokumenten är aktuella och reglerar i stort de områden som anges i lag och tillhörande föreskrifter.
- Styrdokumentet är emellertid inte i alla avseenden heltäckande. Generellt finns det behov att tydligare precisera hur det förebyggande arbetet med krisberedskap ska bedrivas. Det gäller i första hand delarna organisation, uppföljning, rapportering samt utvärdering. Granskningen indikerar även ett behov att göra dokumenten mer kända inom organisationen.

För framtiden rekommenderas att fullmäktiges plan för beredskap och civilt försvar – till kommande mandatperiod – utvecklas så att det på ett tydligare sätt ger vägledning om hur organisationen ska arbeta med förebyggande insatser. Detta gäller på såväl politisk nivå som på verksamhetsnivå.

Utbildning och övning

Revisionsfråga 4: Genomförs regelbundna utbildningar och övningar för förtroendevalda och anställda för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid?

Iakttagelser

Enligt lag och föreskrift är en viktig del i förebyggande insatser att bedriva ett aktivt arbete med utbildning och övning. Arbetet ska ta utgångspunkt från en genomförd behovsanalys. Utifrån behovsanalysen ska det upprättas en utbildningsplan som omfattar hela mandatperioden. I övrigt anges att utbildnings- och övningsinsatser ska, utöver anställd personal, även innefatta förtroendevalda.

Som redovisats under tidigare revisionsfrågor har kommunen ett flertal styrdokument inom området krisberedskap. Vid en genomgång av styrdokument som fastställts av kommunfullmäktige respektive

kommunstyrelsen, framgår att dessa i låg grad beskriver hur organisationen ska arbeta med arbetsmomentet utbildning och övning. Vi kan inte heller finna att det formulerats mål och strategier för området. I styrdokument beslutade på verksamhetsnivå ges lite mer vägledning i hur organisationen ska arbeta inom området. Dock saknas även här en heltäckande beskrivning av process för utbildning och övning.

Granskningen visar att kommunen har upprättat en övergripande plan för utbildning och övning för mandatperioden. Planen har tagits fram av kommunledningskontorets trygg- och säkerhetsenhet. I planen redovisas vilka huvudsakliga insatser som ska genomföras respektive år. Av planen framgår även i viss utsträckning målgrupp för respektive insats. Målgruppen är i första hand anställda inom organisationen. Vi kan inte finna att planen tar utgångspunkt från en dokumenterad behovsanalys. I intervju framkommer att det till kommande år finns bättre förutsättningar att genomföra en behovsanalys inför upprättande av utbildnings- och övningsplan.

Genomförda intervjuer indikerar att kännedom om övergripande utbildnings- och övningsplan skiljer sig inom organisationen. Vidare framkommer att förvaltningar i varierande grad planerar och genomför egna utbildningsinsatser. Däremot upprättas inte specifik utbildnings- och övningsplan på förvaltningsnivå.

Under mandatperioden har genomförts olika typer av insatser inom kommunen. Fokus har i första hand riktats mot området utbildning. Utbildningsinsatser som planerats på central nivå har främst finansierats genom statliga medel. Kommunens insats avgränsas i första hand till att avsätta tid. Det har även genomförts viss övning under perioden. I intervjuer framhålls att frekvent övning är ett generellt utvecklingsområde.

Företrädare för trygg- och säkerhetsenheten konstaterar att övergripande utbildnings- och övningsplan i varierande grad genomförts för åren 2024-2025. Här framhålls att vissa insatser ersatts av andra insatser. Bilden som ges är att utbildning och övning i hög grad sker genom externa tjänsteköp. Någon dokumenterad utvärdering av genomförda insatser har ännu inte genomförts. Intervjuade framhåller att det finns viktiga erfarenheter från perioden som ska beaktas i kommande års planering. Detta gäller inte minst vilken typ av övning som ska genomföras.

Granskningen visar att förtroendevalda i viss grad har medverkat i utbildnings- och övningsverksamheten. Detta gäller i första hand ledamöter i kommunens krisledningsnämnd.

Bedömning

Genomförs regelbundna utbildningar och övningar för förtroendevalda och anställda för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid?

Delvis.

Bedömningen baseras i första hand på följande:

- Granskningen kan belägga att viss utbildning och övning genomförs inom kommunens verksamheter. Dessa insatser tar i varierande grad utgångspunkt från upprättad plan för utbildning och övning. På central nivå finns idéer hur utbildning och övning ska vidareutvecklas till kommande mandatperiod.
- Dokument beslutade på politisk nivå ger i låg grad styrning kring hur organisationen ska arbeta med utbildning och övning, vilket ses som en brist.

För framtiden rekommenderas kommunstyrelsen att säkerställa att befintliga styrdokument tydligt beskriver hur utbildnings- och övningsverksamheten ska bedrivas inom kommunens verksamheter.

Rapportering och uppsikt

Revisionsfråga 5: Sker regelbunden rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige?

lakttagelser

Av kommunallagen framgår att kommunstyrelsen ska utöva uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Uppsikten ska bland annat omfatta området krisberedskap. I styrelsens uppdrag ingår även att se till att det finns en återkommande rapportering till kommunfullmäktige. Rapporteringen ska ta utgångspunkt från fastställda mål och riktlinjer inom området.

Av tidigare avsnitt i rapporten framgår att kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen antagit ett par styrdokument inom området krisberedskap. Dokumenten innehåller bland annat mål, strategier och prioriterade aktiviteter. Granskningen visar att dokumenten i låg grad beskriver former för hur uppföljning och rapportering av beslutade planer ska genomföras. Det vill säga; när det ska ske, vad som ska följas upp, vem som ansvarar samt mottagare av rapportering.

I intervjuer framkommer att det under nuvarande mandatperiod har saknats en etablerad rutin inom organisationen för att följa upp och utvärdera arbetet inom området krisberedskap. Det har inte skett återkommande rapportering från kommunens olika verksamheter till kommunledningskontoret. Vi kan inte heller finna att styrelsen begärt eller fått rapportering från nämnderna avseende hur de arbetar inom området.

Inom ramen för granskningen har det skett en genomgång av styrelsens sammanträdesprotokoll för perioden juli 2025 till juni 2026. Granskningen visar följande:

Samlad rapportering till kommunstyrelsen sker i första hand genom kommunstyrelsens delårsrapport respektive årsredovisning. Styrelsen har behandlat dessa rapporter i oktober 2025 (§130) respektive april 2026 (§57). Granskningen visar att dessa rapporter lämnar viss information om hur kommunen arbetar för att stärka sin krisberedskap. Redovisningen fokuserar i första hand på pågående och genomförda insatser. Vidare lämnas redogörelse för den tillsyn som Länsstyrelsen genomfört under perioden. Däremot kan vi inte se att det i granskade rapporter sker en systematisk uppföljning av de prioriterade insatsområden som återfinns i fullmäktiges plan för krisberedskap och civilt försvar. Vi kan inte heller finna att det under perioden skett utvärdering av verksamhetens måluppfyllelse. I plandokumentet återfinns övergripande mål för perioden 2023-2026.

I övrigt noteras att styrelsen under perioden behandlat vissa enskilda ärenden som kan hänföras till området krisberedskap. Exempelvis noteras att styrelsen i mars 2026 (§41) behandlat förslag till nödvattenplan för Danderyds kommun. Vår granskning visar att framtagande av nödvattenplan är en prioriterad aktivitet i fullmäktiges övergripande plan för krisberedskap och civilt försvar.

Styrelsen ska även se till att det finns en återkommande rapportering från kommunens samlade verksamhet till kommunfullmäktige. Rapporteringen ska ta utgångspunkt från fastställda mål och riktlinjer inom området. Samlad rapportering från kommunstyrelsen sker i första hand genom kommunövergripande delårsrapport respektive årsredovisning. Dessa rapporter har överlämnats till fullmäktige i oktober 2025 (§119) respektive april 2026 (§58). En genomgång av dessa rapporter visar att de i princip saknar information om hur kommunens samlade verksamhet arbetar inom området krisberedskap.

Vi kan inte heller finna att fullmäktige under granskningsperioden – i separata ärenden – fått information från kommunens arbete med krisberedskap. Därmed saknas såväl uppföljning/utvärdering av fullmäktiges mål inom området samt de prioriterade insatsområden som fastställts av fullmäktige för 2023-2026.

I intervju framkommer att företrädare för kommunens trygg- och säkerhetsenhet i viss utsträckning är föredragande på kommunstyrelsens sammanträden. Motsvarande rutin och arbetssätt saknas när det gäller information och rapportering till kommunfullmäktige. Avslutningsvis framhåller företrädare för enheten att uppföljning och rapportering inom området kan vidareutvecklas.

Bedömning

Sker regelbunden rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige?

Nej.

Bedömningen baseras i första hand på följande:

- Kommunstyrelsen kan inte i rimlig grad belägga att den utövat uppsikt inom området krisberedskap under granskningsperioden. Ingen strukturerad uppföljning har skett av beslutade mål och planer.
- Kommunstyrelsen kan inte verifiera att den i tillräcklig grad återrappporterat till fullmäktige hur arbetet med krisberedskap fortskrider inom den kommunala organisationen. Den rapportering som skett till styrelse och fullmäktige under perioden kan inte betecknas som heltäckande.

För att utveckla området rekommenderas kommunstyrelsen att utveckla formerna för uppföljning och rapportering inom området krisberedskap. Detta kan med fördel ske i form av ett årshjul.

Avslutning

Samlad bedömning

Nedan redovisas bedömning för respektive granskningsområde:

Granskningsområde	Bedömning	
Organisation och ansvar*	Delvis	
Risk- och sårbarhetsanalys**	Ja	
Styrdokument**	Delvis	
Utbildning och övning**	Delvis	
Rapportering och uppsikt*	Nej	

* Underlag för att bedöma intern kontroll, ** Underlag för att bedöma ändamålsenlighet

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att arbetet med krisberedskap inte helt sköts på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden bedöms inte vara tillräcklig.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten bör följande rekommendationer prioriteras:

- Att kommunstyrelsen utvecklar formerna för uppföljning och rapportering inom området krisberedskap. Detta kan med fördel ske i form av ett årshjul.
- Att kommunstyrelsen prövar hur ansvar för området krisberedskap kan tydliggöras på såväl politisk nivå som på verksamhetsnivå.
- Att kommunstyrelsen säkerställer att befintliga styrdokument omfattar samtliga delar i ett systematiskt arbete med krisberedskap. Det finns även ett behov att öka kunskapen om befintliga styrdokument inom organisationen (politisk nivå respektive verksamhetsnivå).
- Att kommunstyrelsen säkerställer att styrningen av utbildnings- och övningsverksamheten tydliggörs samt att genomförda insatser följs upp och utvärderas.

2026-09-14

Kristian Damlin

Uppdragsledare

Bo Rehnberg

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av förtroendevalda revisorer i Danderyds kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan daterad 2026-01-19. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.